

347(477)
Д 433

І. О. ДЗЕРА

687669

**САНКЦІЇ
У ЦИВІЛЬНОМУ
ПРАВІ УКРАЇНИ:
проблеми теорії
та судової практики**

МОНОГРАФІЯ

Дарунок від автора

УДК 347.018.037(477)(02)

Д43

Рекомендовано до друку

*Вченою радою факультету правничих наук Національного університету
«Києво-Могилянська академія» (протокол № 4 від 05.04.2021)*

Рецензенти:

В. М. Коссак – доктор юридичних наук, професор, Заслужений юрист України, завідувач кафедри цивільного права та процесу Львівського національного університету імені Івана Франка;

С. О. Погрібний – доктор юридичних наук, член-кореспондент НАПрН України, суддя Верховного Суду;

В. Л. Яроцький – доктор юридичних наук, професор, член-кореспондент НАПрН України, завідувач кафедри цивільного права № 2 Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого.

Дзера І. О.

Д43 Санкції у цивільному праві України: проблеми теорії та судової практики : монографія / І. О. Дзера. Київ : ВД «Дакор», 2022. 540 с.

ISBN 978-617-8066-13-0

Монографія присвячена комплексному дослідженню санкцій у цивільному праві.

Системно розкрито поняття санкцій у теорії права, а також у цивільному праві, визначено основні ознаки та види санкцій. Встановлено співвідношення санкцій із цивільно-правовим захистом та цивільно-правовою відповідальністю. Здійснено комплексне дослідження санкцій, що забезпечують захист права власності, права інтелектуальної власності, санкцій у договірних та недоговірних зобов'язаннях та в інших видах цивільних правовідносин. Розглянуто дискусійні проблеми, проаналізовано судову практику та запропоновано зміни до Цивільного кодексу України.

Для науковців, викладачів, аспірантів, студентів вищих юридичних навчальних закладів, суддів, юристів-практиків.

УДК 347.018.037(477)(02)

ISBN 978-617-8066-13-0

© Дзера І. О., 2022

© ТОВ «ВД «Дакор», 2022

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ	7
ВСТУП	8
РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНОТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ЮРИДИЧНИХ САНКЦІЙ У ЦИВІЛЬНОМУ ПРАВІ	10
1.1. Поняття санкцій у загальній теорії права	10
1.2. Санкції в механізмі цивільно-правового захисту суб'єктивних цивільних прав	18
1.3. Співвідношення санкції з мірами цивільно-правової відповідальності, обов'язком та іншими суміжними категоріями	76
1.4. Система цивільно-правових санкцій у Цивільному кодексі України	101
РОЗДІЛ 2. СТЯГНЕННЯ ЗБИТКІВ (ШКОДИ) ЯК УНІВЕРСАЛЬНА САНКЦІЯ, ЯКА Є МІРОЮ ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ	133
2.1. Стягнення збитків як міра цивільно-правової відповідальності	133
2.2. Стягнення моральної шкоди як міра цивільно-правової відповідальності	154

РОЗДІЛ 3. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ПРО ПРАВОЧИНИ ТА ЇХ НЕДІЙСНІСТЬ	183
3.1. Поняття правочинів та підстави їх недійсності	183
3.2. Поняття та правові наслідки недійсності правочину	189
3.3. Санкції, що забезпечують недійсність окремих видів правочинів	225
 РОЗДІЛ 4. САНКЦІЇ, ЩО ЗАБЕЗПЕЧУЮТЬ ЗАХИСТ ПРАВА ВЛАСНОСТІ	271
4.1. Загальноправові засади захисту права власності	271
4.2. Санкції у речово-правових способах захисту права власності ..	282
4.3. Санкції, що забезпечують реалізацію захисту права спільної власності та права на власність у спадкових правовідносинах	335
 РОЗДІЛ 5. САНКЦІЇ, ЩО ЗАБЕЗПЕЧУЮТЬ ЗАХИСТ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ	357
5.1. Передумови специфіки захисту права інтелектуальної власності	357
5.2. Поняття та зміст санкцій у сфері права інтелектуальної власності	364
 РОЗДІЛ 6. ОСОБЛИВОСТІ САНКЦІЙ У ДОГОВІРНИХ ЗОБОВ'ЯЗАННЯХ	378
6.1. Санкції, що забезпечують динаміку в договірних зобов'язаннях	378
6.2. Санкції, що забезпечують відповідальність за неналежне виконання умов договору	396

РОЗДІЛ 7. ОСОБЛИВОСТІ САНКЦІЙ У НЕДОГОВІРНИХ ЗОБОВ'ЯЗАННЯХ	428
7.1. Особливості санкцій у недоговірних зобов'язаннях, що виникають з односторонніх дій	428
7.2. Особливості санкцій у деліктних зобов'язаннях	442
ВИСНОВКИ	476
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	513